1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 48.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op Woensdag en Zaturdag. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 1.60, buiten Assen franco per post ƒ 1.75.

WOENSDAG 15 JUNIJ.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels 75 cent en voor elken regel meer 10 cent, behalve 35 cent zegelregt.

GEDEPUTEERDE STATEN van de provincie Drenthe,

Brengen bij deze ter kennis van de belanghebbende gemeente-Besturen en Ingezetenen dezer Provincie, dat door den Gemeenteraad van *Westerbork*, onder de vereischte hoogere goedkeuring of magtiging, is besloten, om aldaar jaarlijks op den 28 April en 30 September, voor het eerst op 30 September 1853, twee jaar- of veemarkten te doen houden, en dat genoemde Besturen en Ingezetenen, wanneer zij daartegen bezwaren mogten hebben, die vóór den 25 dezer schriftelijk aan dit Collegie zullen kunnen indienen.

Assen, 8 Junij 1853.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
De Voorzitter, DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

GEDEPUTEERDE STATEN van de provincie Drenthe,

Brengen ter kennis van de belanghebbende Gemeente-Besturen en Ingezetenen, dat door den Gemeente-Raad van *de Wijk*, onder de vereischte hoogere goedkeuring of magtiging is besloten, om jaarlijks *op den laatsten Woensdag der maand Julij* eene midden- of zomer-, vee- of jaarmarkt in de kom dier gemeente te houden, zullende de Gemeente-Besturen en Ingezetenen, wanneer zij daartegen bezwaren mogten hebben, die vóór den 25 dezer aan dit Collegie kunnen indienen.

Assen den 8 Junij 1853.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
De Voorzitter, DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen noodigen diegene, welke eenige vordering ten laste der stedelijke kas over het jaar 1852 mogten hebben, uit, om hunne rekeningen zoodra mogelijk ter Secretarie in te leveren.

Geschiedende deze kennisgeving, ter voldoening aan art. 228 der Gemeentewet van 29 Junij 1851 (Staatsblad, no. 85), krachtens hetwelk iedere vordering ten laste der Gemeente, waarvan de rekening niet mogt inkomen den 30 Junij 1853, zal zijn verjaard.

Assen den 30 Mei 1853.

De Burgemeester, H. J. OOSTING.
De Secretaris, KIJMMELL.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's Gravenhage, 12 Junij. Door de gezamenlijke predikanten van Geneve is aan de predikanten der Hervormde gemeenten in Nederland een brief geschreven, gedateerd den 22sten April, waarin zij zeggen met levendige deelneming en hartelijke goedkeuring den krachtigen indruk te hebben vernomen, hier te weeg gebragt door de jongste handeling van het hof van Rome.

— In wel onderrigte kringen wil men weten, zegt de *Nieuwsbode*, dat de heer mr. E. J. A. graaf van Bylandt, kommissaris des konings in de provincie Zuid-Holland, zijn ontslag uit die betrekking heeft aangeboden en dat jhr. mr. J. A. ridder van der H[illegible]ivendijke, oud.gouverneur en oud-minister van [illegible] van binnenlandsche zaken, in zijne plaats zou worden benoemd.

13 Junij. De beide volgende berigten leest men in de *Middelb. Courant*:

„Te 's Gravenhage is het gerucht in omloop, dat bij Z. M. den koning het voornemen zou bestaan, om de koninklijke militaire academie van Breda naar Rotterdam over te brengen."

„Men verneemt, dat, blijkens eene van gouvernementswege gedane mededeeling, de Roomsch-Catholieke geestelijken of kerkvoogden, zich noemende aartsbisschop van Utrecht, bisschop van Haarlem enz., op grond van de bestaande instructien, geene aanspraak kunnen maken op vrijdom van port voor de ambtshalve door hen gevoerde briefwisseling, vermits geene Roomsch Catholieke geestelijken of kerkvoogden in gemelde betrekking bij het bestuur bekend zijn, en dus ook te dier zake of onder dien titel geene vrijstelling van port wegens aan hen gerigte of door hen verzondene brieven, kan worden toegestaan."

Amsterdam, 10 Junij. Men verneemt dat H. M. de koningin-moeder op eene ontvangen uitnoodiging van keizer Nikolaas op 11 dezer van Weimar vertrekt om een kort bezoek bij haren doorluchtigen broeder af te leggen.

— De Comm. tot droogmaking van het Haarl. meer heeft bekend gemaakt, dat, ingevolge de bijna onbelemmerde werking van 3 pompstoomtuigen het nog achtergebleven winterwater in de afgeloopen maand volkomen is verdwenen. Sedert werken de pompmachines slechts beurtelings tot wegschaffing van het water, dat uit den pas drooggevallen bodem nog bijzakt en zich in de kanalen verzamelt. [illegible] eene oppervlakte, [illegible] met de gele bloemen van tallooze waterplanten versierd: van het Haarlemmermeer is niets meer te bekennen. De *hoofdvaart* in het meer loopt van den *Leeghwater* naar den *Lynden* en is lang 23,000 el, ruim 4 uren gaans; de *Kruisvaart* loopt van den *Cruquius* tot aan die hoofdvaart, en is lang 10,500 el, of bijna 2 uren gaans, beide op het zomerwater 20 tot 25 ellen breed. De verlenging der Kruisvaart tot Aalsmeer is onder handen. De bermslooten en de weg daarnevens langs het binnenboord van den ringdijk zijn rondom den geheelen polder, slechts enkele plekken uitgezonderd, overal aangelegd; eenige in de dwars-en lengte-togten zijn reeds gemaakt, en 1200 man arbeiden aan al de overige. Het geldt niet meer de droogmaking van den ontzaggelijken plas, maar voortaan slechts de drooghouding van den meerpolder.

11 Junij. Door W. H. Kirberger te Amsterdam wordt heden à 50 cents uitgegeven: *De naderende worsteling tusschen de natiën der aarde, of de staatkundige gebeurtenissen die aanstaande zijn.* Van dit geschrift werden in Engeland binnen weinige weken 73,000 exempl. verkocht.

Rotterdam, 11 Junij. Heden middag omstreeks 5 uur verzamelde zich in en nabij de Nieuwe Plantagie eene ontzettende volksmenigte, om de heer *Lassaigne* met zijn luchtballon te zien opstijgen. Te 5½ uur was men met de vulling van den ballon gereed. De ballon bevatte toen ongeveer 20,000 voeten gas. Al spoedig was nu het schuitje aan den ballon bevestigd, en nadat de noodige maatregelen van voorzigtigheid genomen waren, nam de [illegible], die zich daartoe had opgedaan, plaats, en ving de luchtreis, onder de gunstige omstandigheden aan. Tot verbazing van het publiek, was de heer Julio, zoo als aangekondigd was, werkelijk onder het schuitje bevestigd, en volbragt, terwijl de ballon hem in het luchtruim voerde, gymnastische exercitiën door middel van twee afhangende ringen. Eene uit het schuitje insgelijk afhangende touwladder stelde hem in staat later daarin te klimmen. De ballon ging in eene westelijke rigting langs de stad en verdween spoedig uit het gezigt.

Met den laatsten spoortrein zijn 's avonds de 3 luchtreizigers behouden wederom alhier aangekomen. Na een genoegelijken en voorspoedigen togt zijn zij bij Schipluiden (tusschen Maassluis en Delft) ten ca. 7 ure nedergekomen, van daar naar Delft gereden en hebben verder hunne reis per spoor voortgezet naar hier. De hoogte welke bereikt is was 2800 ellen.

Vlaardingen, 9 Junij. Van de haringvloot is nog slechts één schip vertrokken, maar een groot aantal ligt gereed en zal waarschijnlijk Maandag aanstaande uitzeilen, als wanneer ook de jagers zullen vertrekken. Het gebed voor het welslagen der belangrijke onderneming, waaraan onze voorouders zooveel voorspoed verschuldigd waren, zal Zondag avond plaats hebben door ds. van der Scheer. Wij twijfelen niet aan de belangstelling van ingezetenen en vreemdelingen, in deze indrukwekkende plegtigheid.

Leeuwarden, 9 Junij. Op den 30 Mei ll. is te Valom (niet ver van Dockum) overleden Sjoukje Jans van der Meulen, weduwe van Harke T. van der Meulen, in den ouderdom van honderd één jaar en twee maanden.

13 Junij. Er is wederom in Friesland last gegeven tot het dooden van 51 runderen ter zake der longziekte, totaal 8095.

— Wij vernemen dat er op het eiland Schiermonnikoog ongeregeldheden zijn ontstaan, onder de werklieden die arbeiden aan de daarstelling van de vuurtorens, en dat tot herstel van de rust, van hier op heden is vertrokken een detachement infanterie, bestaande uit één officier en 26 manschappen.

Harlingen, 11 Junij. Volgens hier ontvangen tijdingen uit Engeland, is de vrees voor het lot der van hier onlangs vertrokkene landverhuizers geenszins ongegrond. De heer O. Bonnema, met zijn talrijk reisgezelschap, bevonden zich inderdaad op het bij Bahama verongelukte schip. Slechts drie daarvan zijn, zoo ver men weet, behouden gebleven. Deze zouden zich reeds in Engeland bevinden, om herwaarts terug te keeren. Hoogstwaarschijnlijk zijn de overigen met hunnen aanvoerder alzoo jammerlijk eene prooi der golven geworden.

(Volgens latere berigten zijn de drie geredden op 7 Junij ll. te Lieverpool aangekomen. Volgens hunne verklaring bevonden zich op het verongelukte schip werkelijk een groot aantal Friezen en was het niet waarschijnlijk dat er meerdere Nederlanders gered zijn.)

Groningen, 13 Junij. In den kruidtuin onzer Hoogeschool zal dit jaar weder eene groote Agave of zoogenaamde *honderdjarige Aloë (Agave Americana)* bloeijen. Hoewel dit gewas hier meer in bloei gezien is, blijft de groeikracht toch altijd hoogst opmerkenswaardig. De zich vormende bloemsteng verlengt zich door elkander thans ruim een palm in de 24 uren; maar de hoogte, die de steng moet bereiken, is zoo groot, dat het toch ligt nog eene maand kan duren, eer de eerste bloemen openkomen. Na de bloeijing sterft de plant, doch er zijn natuurlijk nog verscheidene jongere planten van dezelfde soort in den Hortus aanwezig, daar zij zich van de uitloopers uit den wortel gemakkelijk vermeerdert. *Gr. Ct.*

14 Junij. Bij de aanzienlijke doopsgezinde gemeente te Koog en Zaandijk is tot tweeden leeraar beroepen de heer A. Winkler Prins, thans te Veendam.

Arnhem, 11 Junij. Het prov. geregtshof van Gelderland heeft in deszelfs teregtzitting van heden den persoon R. Huth schuldig verklaard zoowel aan diefstal als aan poging tot moord op zijne beminde, en hem tot de straffe des doods verwezen. Toen de president van Rappard hem daarna aansprak, om hem tot rouwmoedigheid op te wekken, heeft de beschuldigde Z. E. G. A. toegeroepen: „houd die aanspraak maar voor je, vertel dat aan de kinderen."

Oldemarkt, 4 Junij. Gisteren had alhier de ter aarde bestelling plaats van een onzer plaatsgenooten, waarvan om het bijzondere dat hem mogt te beurt vallen, behoort melding gemaakt te worden. Het was de persoon van Albert Wiebes Ringenoldus, die den ouderdom van 87 jaren en 8 maanden mogt bereiken, nalatende zijne weduwe Reinskjen Kornelis de Waal, die heden haar 87ste verjaardag mogt beleven, en met wien hij den 17 Mei 1789 te Sneek was gehuwd, zoo dat zij ruim 64 jaren door het huwelijk zijn verbonden geweest en gedurende dien tijd negen kinderen hebben verwekt, welke allen nog in leven zijn, zoo dat hij de eerste overledene is, die uit die echtelijke woning, in het lange tijdperk van ruim 64 jaren is weggedragen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs, 7 Junij. Volgens de *Gazette des Hôpitaux*, heeft een Engelschman, de heer Richardson, een nieuw middel tot verdooving van het gevoel ontdekt, welks werking even krachtig is, als die van ether of chloroforme, doch met het voordeel boven beiden, dat het in de toepassing hoegenaamd geen gevaar aanbiedt; uit de door den uitvinder met dieren genomen proeven blijkt dit ten volle. Het middel bestaat in de inademing van den damp of rook, die zich ontwikkelt bij het verbranden van eene soort van valsche paddestoelen (*Lycoperdon Proteus*); na verloop van eenige minuten en soms zelfs slechts na eenige seconden aan die inademing blootgesteld te zijn, werd bij dieren de hoogste staat van gevoelloosheid verkregen, die eerst en zonder eenige moeite ophield, wanneer men hen aan den bedwelmenden damp onttrok. De damp van dezen paddestoel wordt in Engeland sedert lang verkozen boven dien van zwavel, ten einde de bijen te bedwelmen, voor men den honig uit de korven neemt; hij heeft dan ook het voordeel, van overigens geheel onschadelijk voor die insecten zijn, hetwelk den heer Richardson op het denkbeeld heeft gebragt, om het middel, ter vervanging van ether en chloroforme, meer algemeen in gebruik te brengen. Men heeft op een daardoor bedwelmden hond eene pijnlijke operatie bewerkstelligd, zonder dat het dier, tijdens de bewerking, iets scheen te gevoelen. Als een bewijs van de onschadelijkheid der hier bedoelde paddestoelen kan dienen, dat men ze onder vleesch gebakken en, in melk gekookt, aan honden en katten als voedsel heeft gegeven, die ze gulzig verslonden, zonder er eenig nadeelig gevolg van te ondervinden.

8 Junij. Gisteren steeg alhier een man op met een luchtbol, dien hij voorgaf naar willekeur te kunnen besturen. Hij is neêrgekomen op het veld van Mars, werwaarts hij echter niet bepaald wilde.

— Er heeft te Ryssel een zonderling huwelijk

plaats gehad. Twee tweelingbroeders zijn op den zelfden dag met twee tweelingzusters getrouwd.

9 Junij. Elken dag nieuwe daling op de parijsche beurs, en thans te gelijk met die der londensche. De ware oorzaak daarvan is niet regt duidelijk; immers hoe uiteenloopend de geruchten, van hoe gewigtigen aard de officiële tijdingen ook zijn, de mannen der politiek maken zich volstrekt niet ongerust over Europa's toestand.

— In het departement Tars en voornamelijk in het arrondissement Castres, heeft een zware zuidelijke wind groote schade aangerigt. Geheele huizen werden daardoor vernield. Een land, die 150 kastanjeboomen bezat, heeft er slechts een overgehouden. De diligence van Castres naar Mazamet werd omvergeworpen. Menschenlevens had men echter niet te betreuren.

11 Junij. De arrestatiën beloopen in de laatste dagen meer dan 80. Twintig officieren van de te Parijs gestationneerde gendarmerie, hebben bevel bekomen om zich naar Afrika te begeven. Men spreekt meer dan immer van de ontdekking van een ernstig komplot, dat door de legitimisten en Orleanisten moet zijn gesmeed. Het regt, om de wachtposten aan de mairiën te bezetten, is aan de nationale garde ontnomen.

— Met verlof van den Minister van Oorlog zullen officieren bij de artillerie, de genie en andere wapens hunne diensten aan Turkije mogen aanbieden. Het aantal officieren, die zich ten gevolge van dit verlof, reeds naar Marseille en Toulon begeven hebben, om zich van daar naar Konstantinopel in te schepen, moet groot zijn.

— De beurs heeft zich geheel hersteld na de geruststellende verzekeringen, die de meest invloedrijke personen op het gebied van staatkunde en handel geven, dat het behoud van den vrede geen gevaar loopt.

— Naar aanleiding van het verspreid gerucht van sommige voornemens, die de regering ten opzigte der nationale garde zou hebben, heeft de *Moniteur* eene nota medegedeeld, om vormelijk tegen te spreken dat de regering plan had de nationale garde te ontbinden. De nationale garde te Parijs blijft behouden, doch wordt vrijgesteld van dienst, tot dat de regering het tijdstip zal geschikt achten om van die dienst gebruik te maken.

— Men wil dat eenige onverlaten het ontwerp hadden gevormd, den keizer nabij of in het Hippodrome te vermoorden, en dat de keizer daarom langs een anderen weg dan eerst was bepaald, naar Saint-Cloud was teruggekeerd.

— Door den minister van buitenlandsche zaken en de gezanten van Pruissen en Oostenrijk worden drokke conferentiën gehouden, ter zake van de aangelegenheden van het Oosten. Uit de daarover kenbaar geworden mededeelingen blijkt, dat, in geval van een oorlog tusschen Rusland en de Porte de twee duitsche mogendheden gewapenderhand den afloop van het conflikt zouden afwachten.

— Brieven uit Rome spreken van het voornemen van den paus, om zijn leger voortaan op den ouden voet te bezoldigen. Hij heeft aan den keizer Napoleon doen weten, dat indien deze zijn leger terugriep het behoud van de rust daardoor niet in gevaar zou worden gebragt; de keizer evenwel is van eene geheel andere zienswijze.

— In de haven van Marseille worden tegenwoordig proeven genomen, om schepen gelijktijdig door stoom en door etherdamp in beweging te brengen. De reeds gedane proefnemingen met een als stoom-ether-boot ingerigt vaartuig hebben voldoende resultaten geleverd.

DUITSCHLAND.

Weenen, 7 Junij. De Baron von Meyendorff, russisch gezant bij het oostenrijksche hof, is te Weenen aangekomen. Bij de russische legatie alhier heerscht eene bedrijvigheid, die schijnt aan te toonen dat men niets onbeproefd wil laten, om de oostersche kwestie met de pen en niet met den degen in orde te brengen, in weerwil van de onrustbarende geruchten, die gisteren ter beurze alhier waren verspreid.

— Gisteren heeft de keizerin Maria Anna Pia Schönbrunn verlaten en zich naar Italië begeven.

— Aan eene minnelijke schikking van het oostenrijksch-sardinisch geschil wordt niet meer getwijfeld. Graaf Revel zal zeer zeker eerstdaags weder naar Turijn vertrekken.

— De bondsraad van Zwitserland heeft het vonnis van den krijgsraad te Freiburg van onwaarde verklaard en de veroordeelden naar de gewone regtbanken verwezen, tenzij eene amnestie tusschen beide kome.

— **8 Junij.** In Hongarije ijvert men met de meeste gestrengheid tegen het dragen van schietgeweer. Te Munkacz is onder anderen een persoon, die een scherp geladen pistool droeg, ter dood veroordeeld en gefusilleerd.

Berlijn, 9 Junij. Eergisteren kwamen met de stoomboot *Adler* vijf russische koeriers tegelijk, voor verschillende hoven bestemd, te Stettin aan.

— Men leest in de *Voss. Zeit.* het volgende berigt uit Munchen: „Men verzekert, dat het beijersche kabinet de hem aangeboden bemiddeling in het oostenrijksch-zwitsersche geschil aangenomen, en reeds eene nota bij den bondsraad heeft ingediend.

10 Junij. Te Freudenberg is de brug over den Main aldaar ingestort, op een oogenblik dat twee zwaar beladen en met ossen bespannen wagens, benevens 17 personen zich er op bevonden; 6 hunner vonden bij dit ongeval den dood.

— Het bevel over de 120,000 man russische troepen aan de rivier de Pruth is toevertrouwd aan prins Gortschakow.

Frankfort, 10 Mei. Sedert eenige dagen verkeeren de bewoners van Frankfort en omstreken in den grootsten angst, daar het gerucht is verspreid, dat eene hyena, uit de menagerie van Kreutzberg ontloopen rondzwerft. Het gerucht schijnt waar te zijn, en eergisteren is reeds eene poging gedaan om het dier op te jagen, waartoe men met geschut was uitgetrokken.

(De hyena is later door een schutter van het Oostenrijksche jager-bataljon alhier doodgeschoten.)

ENGELAND.

Londen, 8 Junij. Gisteren avond kwamen bij het Huis der Gemeenten verscheidene petitiën in tegen de bill op de inspectie der nonnenkloosters.

— De *Morning Advertiser* meldt, dat de ministers, en wel voornamelijk lord John Russel, alle mogelijke pogingen aanwenden, om de wets-voordragt, betreffende de inspectie der nonnenkloosters, te doen verwerpen.

— Het Deensche consulaat heeft aan de Lloyds het berigt doen toekomen, dat de telegrafische kabel door de Groote en Kleine Belt gelegd is; Londen is dus thans over Nederland in regtstreeksche gemeenschap met Koppenhagen.

— De *Times* deelt den inhoud eener Russische nota mede, waarin met eene bezetting der Donau-Vorstendommen gedreigd, doch overigens geprotesteerd wordt tegen het denkbeeld, als zou Rusland het maken van veroveringen bedoelen.

9 Junij. De *Times* berigt dat Rusland niet het minst afgeweken is van de eerste eischen en dat de troepen zich in beweging gesteld hebben.

— Het driedeks schroef-stoomschip de *Duke of Wellington* is heden alhier aangekomen, om nieuwe bevelen af te wachten en zijne bemanning, waaraan nog 260 man ontbreken, aan te vullen. De bemanning bestaat thans, met inbegrip van de officieren, uit 840 koppen. De *Neptune*, voerende 120 stukken, heeft order bekomen, zoodra mogelijk zee te kiezen, om, naar men denkt, eene onzer vloten te gaan versterken. De *Monarch*, voerende 84 stukken, is in het dok te Sheerness gehaald, om, na eenige herstellingen ondergaan te hebben, oogenblikkelijk te vertrekken. Men zegt, dat dit schip zich bij de vloot in de Middellandsche zee zal gaan voegen. De *President*, voerende 50 stukken, heeft heden het dok te Chatham verlaten, terwijl de *Roscawen*, voerende 70 stukken, er is binnen gebragt; dit laatste schip, zal naar men vermoedt, mede naar de Middellandsche zee onder zeil gaan. Vele kustbewaarders hebben order bekomen, zich gereed te houden, om elk oogenblik in zee te kunnen steken; 8500 zeelieden, welke tot nog toe op de kustbewaarders hebben gediend, hebben evenzeer last bekomen, zich gereed te houden, om, zoodra het noodig mogt zijn, zich aan boord te begeven. Dit getal is voldoende, om tien linieschepen van bevarene matrozen te voorzien.

11 Junij. De koning en koningin van Hanover worden te Londen verwacht.

— De arbeiders van de katoen-spinnerijen te Stockport hebben eene vermeerdering van hun werkloon geëischt. De fabriekanten antwoordden dat zij den eisch slechts voor een [illegible] Daarop hebben al de werklieden het werk gestaakt, en omtrent 20,000 personen zijn begonnen allerlei ongeregeldheden te plegen. De fabriekanten schijnen voornemens te zijn, hunne werkplaatsen gedurende eene maand gesloten te houden.

RUSLAND.

Uit Warschau wordt gemeld, dat het gerucht van een veldtogt tegen Turkije hoe langer hoe meer geloof vindt, en ook, dat men weten wil, dat eene circulaire van het Russische hof aan de overige mogendheden is gezonden, waarin Rusland verklaart, „dat het niet zal toegeven en zijne eischen langs een anderen weg zal doen gelden."

— In Polen is de keizerlijke ukase, waarbij aan de Israëlitische vrouwen het dragen van vreemde haartoeren verboden wordt, nog eenigzins strenger gemaakt.

TURKIJE.

De fransche *Moniteur* van 10 Junij bevat het volgende berigt:

„De regeringen van Frankrijk en Engeland hebben besloten, dat hare vereenigde eskaders, zonder uitstel, zich digter naar de Dardanellen zullen begeven. De daartoe noodige bevelen zijn den 6 dezer maand van Toulon en Marseille, voor de admiraals La Susse en Dundas verzonden. Deze maatregel van voorzorg sluit echter de hoop op eene vredelievende oplossing der bestaande moeijelijkheden niet uit."

— Uit Konstantinopel is tijding ontvangen dat aldaar den 31 Mei de krijgstoerustingen werden voortgezet, en dat, volgens het zeggen van sommigen, het memorandum der Porte, houdende verklaring en opheldering van gedrag in het geschil met Rusland en vermelding der nieuwe concessien, welke de sultan aan zijne christen-onderdanen wil doen, aan de vertegenwoordigers der mogendheden zou zijn ingediend. De heer Ozeroff, russisch gezantschaps-sekretaris, heeft Konstantinopel verlaten. Aldaar was uit Alexandrië berigt ontvangen, dat Abbas-pacha 150,000 man hulptroepen zoude zenden.

— Een fransch blad, *l'Assemblée nationale*, bevestigt het berigt, dat volgens brieven uit Petersburg van 1 Junij, uit de hoofdstad een koerier naar Konstantinopel is afgezonden, met eene nota houdende herhaling der eischen door vorst Menzikoff gesteld, met bepaling aan de Porte van een termijn van acht dagen om te antwoorden. Het blad berekent, dat die nota den 8 of 10 Junij te Konstantinopel zal zijn, en dat dus de gestelde termijn den 18 verstrijkt. In die nota moet alle denkbeeld van de eene of andere tusschenkomst bepaald worden ter zijde gesteld.

GRIEKENLAND.

Athene, 27 Mei. De zaak betreffende de drie dorpen op de grieksch-turksche grenzen, waarover tusschen de regeringen dier beide staten geschil is gerezen, is nog niet beslist. Griekenland heeft van zijn regt op het bezit dier dorpen niet afgezien, hoewel de vertegenwoordigers der groote mogendheden te Konstantinopel in een tegenovergestelden zin hebben geadviseerd. De grieksche troepen op die grenzen zaâmgetrokken, zijn nog niet teruggeroepen.

DRENTHE.

Assen, 15 Junij. De Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad heeft in de zaak van den Minister van Financiën tegen *T. Sikkens* alhier geconcludeerd tot niet ontvankelijkverklaring van den Minister, met veroordeeling van denzelven in de kosten.

— De *Nederlandsche vereeniging tot afschaffing van sterken drank* zal den 13 en 14 Julij aanstaande hare algemeene vergadering houden te 's Gravenhage. Op den eersten dag, des avonds te zes uren, zal in het kerkgebouw der Remonstrantsche broederschap eene openbare bijeenkomst, in den trant der Noord-Amerikaansche en Engelsche Meetings, plaats hebben, waarin, in plaats der anders gebruikelijke openingsrede, door zes afzonderlijke sprekers, ieder over een ander onderwerp, 15 à 20 minuten lang, het woord zal worden gevoerd. De onderwerpen [illegible] afschaffing van sterken drank op godsdienstig terrein beschouwd; *b.* over de afschaffing van sterken [illegible] geneeskundig terrein beschouwd; *c.* over de afschaffing van sterken drank op staathuishoudkundig terrein beschouwd; *d.* over de afschaffing van sterken drank op justitiëel terrein beschouwd; *e.* over de afschaffing van sterken drank met betrekking tot de jeugd; *f.* over den invloed der vrouwen met betrekking tot de afschaffing. Daarna zullen de punten van beschrijving worden behandeld, waaronder ook is een voorstel, om schoolprenten te doen vervaardigen, de gevolgen en het nadeel van den sterken drank voorstellende.

— De heeren Directeuren der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid hebben nu reeds de aandacht hunner correspondenten en van de departementen dier Maatschappij bepaald op de wereldtentoonstelling, die in 1855 op last van den Keizer der Franschen te Parijs zal worden gehouden; „die tentoonstelling," — aldus drukken Hoofd-Directeuren zich uit — „zal onzen nijveren de gelegenheid geven, om te herstellen, wat zij te Londen verzuimd hebben;" om welke redenen zij iedereen, die in de Vaderlandsche Nijverheid belang stelt, uitnoodigen, om alles aan te wenden, wat strekken kan, om de verzending derwaarts van waardige voorwerpen te bevorderen; ieder opregt Vaderlander zal gewis hiertoe medewerken.

* Onlangs had te Beerta de repetitie plaats voor de op handen zijnde bijeenkomst der liedertafels welke te Veendam, even als ten vorigen jare, zal plaats hebben. Men verwacht hiervan een waar [illegible] dat de volksfeesten van een edeler aard worden. De maatschappij heeft noodig, dat zij zedelijk verbeterd worde. Daartoe moeten ook de volksfeesten het hunne bijbrengen. Doch geene harddraverijen of meer ruwe vermakelijkheden kunnen die verbetering bevorderen. In Drenthe, waar in den laatsten tijd op vele plaatsen zanggezelschappen zijn opgerigt, zouden deze zich ook gevoegelijk kunnen vereenigen, even als in de provincie Groningen. Borger, Nieuw-Buinen en Stads-Kanaal hebben immers reeds een voorbeeld gegeven, dat zich te vereenigen niet zoo moeijelijk is, wanneer men maar algemeen het goede wil.

— Naar men verneemt, is de besmettelijke tongblaar uitgebroken op den stal van den veehouder *Jan Gritters* te Kolderveen, gemeente Nijeveen. Ten aanzien van den staat der longziekte in deze gemeente vernemen wij, dat de longzieke runderen op de stallen van *J. Nijmeijer* en *A. Wind* alle zijn hersteld, en deze stallen weder voor gezond zijn verklaard; dat de zieke runderen van *B. van 't Ende* ook hersteld zijn, doch dat zich onder zijn vee een nieuw ziekte-geval heeft voorgedaan, en dat bij *L. Manden* eene koe in [illegible] lijdende is.

— Bij besluit van 9 Junij jl., no. 45, heeft Zijne Majesteit goedgevonden de bij besluit van 10 Februarij jl., no. 75, gedane benoeming van dr. *D. H. Fledderus* te Smilde, tot 1sten luitenant bij de 2de compagnie van het 1ste bataillon der afdeeling rustende schutterij in de provincie Drenthe, op verzoek van den benoemde, in te trekken en te stellen buiten effect.

— Bij den Raad der stad Groningen is een adres ingekomen van *A. Welp*, verzoekende, namens eene commissie uit de ingezetenen van de Horsten en het Stads-Mussel-Kanaal, burgerlijk ressorterende onder de gemeente Onstwedde en kerkelijk onder de Herv. gemeente te Stads-Kanaal, en van de Zandberg, de Valther- en Exloërmond, burgerlijk en kerkelijk behoorende onder de gemeente Odoorn, dat door de stad de benoodigde grond voor eene kerk en pastorie aan het Stads-Mussel-Kanaal voor de Hervormden in de gemelde gehuchten worde afgestaan en eene subsidie voor den bouw worde verleend. De ingezetenen dier gehuchten (die op 500 geschat worden, zijn van de kerken te Onstwedde, te Stads-Kanaal of ter Apel ruim twee uren verwijderd; voor kerk en pastorie zal ruim ƒ 9000,- benoodigd zijn, waartoe de adressanten ƒ 750,- uit eigen boezem hebben bijgedragen, hetgeen inderdaad veel is, wanneer men bedenkt, dat deze gehuchten bijna niet anders dan door arbeiders bewoond worden. Ten vorigen jare heeft de commissie zich

tot den Koning gewend, om tot den bouw van Rijkswege een subsidie van ƒ 5000„ toe te staan; hierop is toen gedisponeerd, dat aan het verzoek, zoo als het was liggende, geen gunstig gevolg kon worden gegeven, terwijl de adressanten er opmerkzaam werden gemaakt, dat bij de Algemeene Hervormde Synode het plan bestond, om te trachten, tot voorziening in de behoefte aan nieuwe leeraarstractementen, eene geldleening van twee millioen gulden tot stand te brengen. De Raad scheen gunstig ten aanzien van dit adres gestemd te zijn, doch, daar hetzelve, in strijd met de Grondwet, door één namens meerderen was onderteekend, is het ter zijde gelegd.

— Men verneemt, dat het vergelijkend examen voor de vacante onderwijzers-plaats te Hoogeveen zal plaats hebben op Vrijdag den 22 Julij e. k. in een der localen van het gemeentehuis; 35 Sollicitanten hebben zich bereids aangegeven.

— Men wil, dat de bezwaren tegen den aanleg van een Mac-Adam-weg tusschen Haren en Paterswolde zijn uit den weg geruimd en men spoedig met het daarstellen van dezen weg zal aanvangen.

* **[illegible], 11 Junij.** Eergisteren had te P[illegible] een droevig ongeluk plaats. [illegible] een kind van den landbouwer *E. L. Weersma* had zich, terwijl de moeder met een nog kleiner kind bezig was, aan de moederlijke zorg onttrokken, en had intusschen het ongeluk van op het hoofd in eene ton met karnemelk te vallen; na het eenige oogenblikken vermist te hebben, werd het hierin door de moeder levenloos gevonden; alle mogelijke middelen werden aangewend, om het in het leven terug te roepen, doch te vergeefs. — Ook te Dronrijp is een kind in het water omgekomen. Wederom blijken, dat kinderen zonder onmiddelijk toezigt zelfs geen oogenblik vertrouwd zijn.

* **Oosterhesselen, 12 Junij.** Bij de herstemming van een lid van den Gemeenteraad op Vrijdag den 8 dezer tusschen de heeren *K. Boeting* en *H. Draaijers Hz.*, is de eerste bij meerderheid van stemmen als zoodanig gekozen.

* **Donkerbroek, 9 Junij.** Heden arriveerde alhier de heer Mr. *J. van Lennep*, vergezeld door den heer Burgemeester van Ooststellingwerf; hij wilde, ook de onder-kiesdistricten van het district, waarin hij tot lid van de Tweede Kamer is gekozen, met een bezoek vereeren.

* **Smilde, 14 Junij.** Laatstleden Vrijdag heeft alhier eene publieke uitbesteding plaats gehad van: *a.* reparaties aan de scholen en schoolhuizen, aangenomen door *Boverhuis* voor ƒ 139-„ *b.* idem van de veldwachterswoning, aangenomen door *H. Oldenkamp* voor ƒ 33,50; *c.* van het eenjarig onderhoud van het kerkhof te Hoogersmilde, aangenomen door *J. Hindriks*, voor ƒ 14-„; *d.* [illegible] van het onderhoud van het kerkhof alhier, aangenomen door denzelfden, voor ƒ 36-„; *e.* idem van den weg bij *W. de Vries*, aangenomen door denzelfden voor ƒ 14-„; *f.* idem van den Wittewijksweg, aangenomen door *R. Jager* voor ƒ 30-„; *g.* twee dagwerk turf voor de scholen, aangenomen door *M. Manak* voor ƒ 65-„; *h.* het doen van transporten, aangenomen [illegible] per uur; van deze uitbesteding is slechts gegund die van de schoolturf en de transporten.

Meppel, 14 Junij. Onze gewezen stads-muzijk-meester, de heer *J. H. Bekker*, thans muzijkdirecteur te Gouda, heeft in het vorige jaar gecomponeerd: *Acht driestemmige kinderliederen voor scholen en huisgezinnen*, welke worden uitgegeven bij den heer *W. C. de Vletter* te *Rotterdam*. — Daarna zond de componist één exemplaar aan den directeur van het zanggezelschap *Harmonie* en één aan dien van *Aurora* alhier. — Beide hebben zich op nieuw overtuigd van de waarheid, dat en kinder-schrijvers en kinder-componisten te veel in de kleinen veronderstellen, want hoewel zij ook ieder eene kinder-zangschool besturen, begrepen zij, dat deze liederen geschikter voor hunne zanggezelschappen waren. Zij hebben ze dan ook in die gezelschappen ingevoerd. — De smaak, kracht en afwisseling, welke in de liederen heerschen, doen den bekwamen man kennen. De directeuren der onderscheidene zangvereenigingen, in onze provincie, maken wij op dezen bundel opmerkzaam.

* De, bij dispositie van Zijne Exc. den Minister van Fin[illegible] voorloopig belast met het Bestuur van het Dep[illegible] de zaken der Hervormde Eeredienst enz. benoemde Parnassijns de heeren *A. van Es* en *S. S. Frankfort* en Parnas-Thesaurier de heer *J. J. v. d. Wijk* bij de Nederlandsche Israëlitische Hoofd-Synagoge alhier, zijn Zaturdag l.l. als zoodanig plegtig bevestigd.

* Twee knechten van den heer *K.* alhier, zijn Vrijdag avond door een bruidspaar daar in de buurt verzocht en onthaald op brandewijn en suikergoed. In een uur tijds had ieder een' flesch achter de knoopen geslagen. Zij vertrokken, hoewel beschonken, goed den weg kunnende vinden, maar des anderendaags-morgens was een hunner een lijk. Deze laat eene vrouw en drie kinderen na. Dat deze ongelukkige afloop velen tot eene waarschuwing zijn! — De *Steenwijker Courant* is minder juist, wanneer zij zegt, dat de twee knechten ook des morgens reeds ieder ongeveer eene flesch jenever hadden uitgedronken; en zij des nademiddags de jongelieden ontmoeteden hen op nieuw om drank hadden geplaagd.

* De Wold Aa wordt thans uitgediept, waarbij zeer velen werk vinden. Het wegnemen van het Koekoekschut alhier heeft echter den water stand van de Aa zeer verlaagd, waardoor dezelve op vele plaatsen belangrijk moet verdiept worden.

* **Stads-Kanaal, 10 Junij.** Naar men uit eene geloofwaardige bron verneemt, is het alhier vroeger bestaande plan, ter oprigting eener bijzondere school der 1ste klasse, totaal in duigen gevallen. Verschil van inzigten, onder de oprigters, omtrent het doel dier school, schijnt hiervan de oorzaak te zijn.

* **Gasselternijveen, 11 Junij.** Hebben reeds lang vele ingezetenen den wensch geuit, dat er van hier geregeld wekelijks eene schuit mogt varen *naar* en *van* Groningen, thans zal die wensch in vervulling worden gebragt. Op een zeer korten afstand toch van deze plaats ligt de schuit voor het logement: *de Nieuwe Aanleg*, al gereed en zal spoedig haren eersten togt ondernemen.

* **Zuidlaren, 11 Junij.** Heden heeft alhier bij den kastelein *L. Oudman* eene harddraverij plaats gehad. Tien paarden dongen naar de uitgeloofde prijzen; na een langdurigen wedstrijd behaalde ten laatste het zwart merriepaard, genaamd *Marianne*, van den landbouwer *N. S. Baving* van Zuidvelde, bereden door den eigenaar, den prijs, zijnde een fraai chaisgereide; en de premie, zijnde een pikeurs hoofdstel, het bles ruinpaard, genaamd de *Molenaar* van *J. R. Krijt* op de Nietap. De avond van dezen dag werd in gulle en gepaste vrolijkheid doorgebragt.

* **Ruinen, 13 Junij.** In het berigt aangaande de heerschende paardenziekte te Ruinen, in 't vorige nummer opgenomen, is eene misstelling geslopen. 't Is niet de „kwade droes", waaraan vele paarden laboreren, maar de „goedaardige droes." Wij haasten ons dit te berigten, om alle onaangenaamheden, die hieruit zouden kunnen voortvloeijen, te vermijden.

* De aanbesteding der nieuwe schoolgebouwen in deze gemeente heeft heden alhier plaats gehad. De school en onderwijzerswoning te Ruinen zijn aangenomen door *H. Timmer*, aannemer te Meppel, voor de som van ƒ 4320-„, terwijl de bijschool te Echten mede door *H. Timmer* is aangenomen voor den prijs van ƒ 620-„. Er zijn echter bezwaren gerezen, die het twijfelachtig maken, of deze aanbesteding wel zal gegund worden.

MENGELWERK.

Het karnen en de karnemelk.

ontleend aan de *Prov. Gr. Ct.*

Men karnt in Engeland:

1. Verschen room.
2. Zuren room.
3. Zure melk en room.
4. Verwarmden room.

Door proeven werd uitgemaakt, dat men, op bovenstaande wijze karnende, uit *drie* kan melk kreeg de navolgende hoeveelheid boter.

Eerste proef.

1. Verschen room	gaf na	27 min.	90 w. boter.		
2. Zure room	„ „	20 „	114 „	„	
3. Zure melk en room	„ „	1 u. 50 „	127 „	„	
4. Verwarmde room	„ „	——— „	130 „	„	

Tweede proef.

1. Verschen room	gaf na	45 min.	74 w. boter.		
2. Zure room	„ „	40 „	81 „	„	
3. Zure melk en room	„ „	[illegible] „	94 „	„	
4. Verwarmde room	„ „	45 „	105 „	„	

De ondergeteekende rekent, dat men hier te lande gemiddeld uit 30 kan zure melk en room in een uur een Ned pond boter karnt.

In Groningen en Drenthe karnt men meestal zure melk en room. Wanneer de omstandigheden het echter toelaten, schijnt het ons gemakkelijker en ook niet onvoordeelig, om zuren room te karnen, zooals veelal in Vriesland en Holland.

1o. Omdat in den room de meeste boter bevat is en het karnen der overige melk, die het grootste gedeelte der zure melk uitmaakt, eigenlijk is stroo dorschen.

2o. Omdat de boter uit room veel beter van smaak is, langer kan duren en daardoor hooger waarde heeft, gelijk blijkt uit de zoozeer verschillende boterprijzen op de markt te Londen. Het meerder gewigt der boter uit zure melk is voor een groot gedeelte toe te schrijven aan kaasstof, waardoor de boter spoedig sterk wordt.

Wanneer men room karnt, heeft men wel minder, maar ook des te beter boter; want hoe meer de hooveelheid der boter is, hoe minder meestal hare hoedanigheid, en bovendien, hoe grooter hoeveelheid boter, hoe minder de deugd der karnemelk. Wil men karnemelk aan te mesten zwijnen voeren, dan zal goede karnemelk zich naar rato veel beter betalen, dan minder goede.

Wij achten echter het voederen van vlote- of afgeroomde melk, dat een noodzakelijk gevolg is van het karnen van room, doelmatiger, dan het voederen van karnemelk.

1o. Omdat karnemelk spoedig zeer zuur wordt en dan schadelijk is.

2o. Omdat het voederen met vlote melk geregelder kan plaats hebben, daar een karnsel, vooral des winters, niet altijd tijdig gereed is en ook kan mislukken.

3o. Men voorkomt den schadelijken overgang van zoete melk, die de jonge kalveren altijd eerst krijgen, op karnemelk; want geeft men den eenen dag zoete melk en den anderen dag karnemelk, dan is de overgang te schielijk; geeft men echter gedurig meer karnemelk bij de zoete melk, dan kaast de melk in der kalveren maag.

4o. Zoo er een weinig boter in de vlote melk mogt achtergebleven zijn, dan doet deze, vooral bij het mesten, zeer goede diensten.

Mogt men evenwel meenen, dat het beter of voordeeliger is zure melk en room te karnen, zoodat men karnemelk moet voederen, dan raadt de ondergeteekende aan, in de karnemelk des zomers, of wanneer zij te zuur wordt, fijn gestooten krijt te doen. Hierdoor wordt de karnemelk zoet en het krijt is voor de kalveren waarschijnlijk zeer goed. Heeft men geen krijt, dan kan men uitgeloogde witte hout- of turfasch gebruiken of soda.

Paterswolde, April 1858. J. C. Ballot.

INGEZONDENE STUKKEN.

Aan Heeren Veteranen, Beschermheeren van Dr. H. P. KRULL.

Gij hebt goedgevonden in de Drentsche Courant van den 4 dezer een brief aan Dr. Krull te plaatsen, kennelijk met het doel, om hem na den strijd met Dr. de Witt in zijne eer te herstellen. Gij hebt u daartoe niet ontzien, om naar hartelust op zijne tegenpartij, die als mensch en geneesheer gunstig bekend staat, te schelden en te razen. Dat is onedel, HH. veteranen! dat is laag, uw beroep en uwe jaren onwaardig, dat riek naar Jezuitisme. Maar gij hebt meer gedaan, gij hebt u schuldig gemaakt aan *kwade trouw*, gij hebt het punt, waarover de strijd liep, ter zijde geschoven, wilt het publiek wijsmaken, alsof Dr. de Witt eigenlijk eene wetenschappelijke questie behandelt en roept dan op wiederigen toon uit: „*dat zijn schrijven zacht gesproken noch het een noch „het ander wederlegt, vooronderstellingen voor waarheid opgeeft, „noch stelling noch gronden ontzenuwt, alzoo bijzaken met voor„bijgaan der hoofdzaak behandelt.*"

Om der waarheid wille gevoelen wij ons verpligt, na den strijd der beide heeren naauwkeurig te hebben gadegeslaan, Dr. de Witt van dien blaam te zuiveren. Hetgeen Dr. Krull in het stuk van de HH. Kniphorst en de Witt griefde en volgens hem teregtwijzing van noode had, luidde aldus: „*'t Is onmogelijk, dat patiente door één geneesheer kan behan„deld worden, en er is geene geneeskundige hulp dan op 2 „uur afstand te verkrijgen.*" Die zinsnede heeft Dr. Krull in zijn stuk overgenomen en het ongerijmde daarvan trachten aan te toonen. Zeg mij is dat iets, waarmêe de wetenschap te maken heeft? En hoe heeft nu Dr. de Witt zijne tegenpartij bestreden? Heeft hij de zaak verdraaid en alleen bijzaken behandeld? Neen! *uit de eigene woorden van Dr. Krull* heeft hij aangetoond, dat er voor de lijderes werkelijk geene andere geneesk. hulp dan op 2 uur te verkrijgen was, en verder aan Dr. Krull, daar hij de lijderes niet kende het regt ontzegd, om te beweren, dat patiente wel door één geneesheer kon behandeld worden. Hij heeft dat met eene duidelijkheid gedaan, dat er na de lezing van zijn stuk onzes inziens voor Dr. Krull geen ander redmiddel overschoot, dan alles stontweg te ontkennen en Dr. de Witt voor een leugenaar van de eerste soort uit te krijten. Dr. Krull heeft dat niet kunnen doen, anders zou hij niet zoo dwaas zijn geweest op zulke capitale beschuldigingen, die hem in de oogen van 't publiek diep moesten vernederen, te zwijgen. Wij noodigen allen, die eenig belang in den strijd der beide heeren stellen, uit, de gewisselde stukken met onpartijdigheid na te gaan. Zonder twijfel zal de slotsom van hun onderzoek zijn: *dat Dr. de Witt glansrijk zijne tegenpartij heeft bestreden.*

Gij noemt het schrijven van Dr. de Witt „hatelijk," vol onzin, doorzaaid met laffe, zoutelooze en dubbelzinnige uitdrukkingen." In uwen mond, die den heer Krull volstrekt wilt verdedigen, moge die opvatting natuurlijk zijn, wij hebben den brief van den heer de Witt niet zonder genoegen gelezen. Er is gang in zijn stuk. De hoofdquestie is kort en juist uiteengezet. Lagchende zegt hij zijne tegenpartij de waarheid, maar de ironische toon, die in den brief heerscht, was niet smakeloos, niet lomp, zoo als uwe taal, maar in een' beschaafden toon gesteld, zoodat hij zelfs het meest kiesche gevoel niet kon kwetsen.

Verder ontkent gij bij Dr. de Witt alle ervaring en kennis aan den inhoud van de jaarboeken der geneeskunde. Wij zullen niet optreden als lofredenaars van de bekwaamheden van Dr. Witt. Daar kan hij onmogelijk mede gediend zijn, evenmin als gij Dr. Krull met uwen aanbevelingsbrief een dienst hebt bewezen, om de eenvoudige reden, dat gij, en wij op uw voetspoor, onze namen verzwijgen. Maar wat dunkt u, wanneer men 7 jaar als geneesheer gepractiseerd, daarvan 3 jaar eene armenpractijk in eene stad waargenomen, daarenboven den academietijd uitsluitend aan de geneeskunde gewijd heeft, derhalve 10 jaren zich met geneesk. zaken heeft bezig gehouden; zou men dan nog eerst moeten beginnen om ervaring op te doen? 't zou er dan ongelukkig uitzien.

Wij hebben uit de zaken, die gij in uwen brief behandelt, geen hoogen dunk van u gekregen. Hoe is het nu met taal en stijl? Doen ze u kennen als mannen, die, al is het dan ook met verdraaijing der waarheid, met bekwaamheid de pen weten te voeren? Ach neen! 't ziet er van 't begin tot 't einde erbarmelijk uit. Een paar staaltjes zal genoeg zijn.

In den aanvang zegt ge: „*Een edel, ja een verachtelijk „stilzwijgen zal de beste repliek zijn.*" Onzin. Is een *edel* en een *verachtelijk* stilzwijgen hetzelfde, of is *verachtelijk* eene hoogere beteekenis of wel een climax van *edel*?

Met weglating van de tusschenzinnen, waarvan uw stuk overloopt, zegt gij al verder: „*Wij betwijfelen het zeer, dat „Dr. de Witt zoude bij magte zijn, om bevoegd te zijn te be„weren.*" enz. Hoe vloeijend niet waar?

Gij spreekt van „*jaarboeken (adversaria) der geneeskunde „van voor jaren en eeuwen.* Notabene de 4 laatste woorden nog wel met cursieve letters, van de negen woorden staan er zes te veel.

Verder „*Dat de diakenen van Gieten kan aangetoogd te „kennen geven en van u (Dr. Krull) als van een bekwaam „geneesheer spreken, een en ander moest wel een natuurlijk ge„volg zijn van het schrijven van Dr. de Witt.* Allerliefst, 't stoot in 't geheel niet. Maar vertel ons eens, hoe kon het een gevolg zijn van het schrijven van Dr. de Witt, dat de Diakenen Dr. Krull een bekwaam geneesheer noemen? Niet het minste verband ligt in die beide dingen.

„*Waaraan (aan de bekwaamheid van Dr. Krull) wel even„min de deskundige als leek en zoovele door u met goed ge„volg behandelde lijders zullen twijfelen.*" Zoo als het daar staat, drukt „*leek*" eene hoedanigheid van „*den deskundige*" uit. Derhalve volslagen onzin. Maar wij raden uwe bedoeling, gij gebruikt het woordje „*als*" om „*deskundige*" en „*leek*" tegen elkander over te stellen. Goed, maar wat wordt er dan van de „*met goed gevolg behandelde lijders*," die noch tot de deskundigen, noch tot de leeken behooren, wat zijn dat voor monsters?

Zoo is het van 't begin tot 't einde. Een van beiden, het is voor 't eerst dat gij de pen op 't papier zet, of gij behoort tot die veteranen, die in een hôtel van invaliden te huis behooren.

Wij eindigen met u den raad te geven, dien gij aan Dr. Krull gaaft: Ga stil uw weg; laat strijden wie wil, maar houdt u buiten het gevecht. En 't allerminst treedt niet op „*in 't belang der beleedigde wetenschap.*" Arme wetenschap! Hadt gij altijd zulke verdedigers gehad, uw naam was reeds lang verdwenen. „*Sapienti sat.*"

Men heeft van ons verzocht, het volgende uit het Handbl. over te nemen.

Aan de Redactie van het Handelsblad.

Jaren lang is in deze en andere provincien de vraag besproken geworden omtrent den tol, thans op het *Zwelsche Diep* geheven. Zonder in de beoordeeling te treden van de klagten der schipperij, dat Diep bevarende, of van de eischen der maatschappij, waaraan die tolheffing is toegestaan, heeft het steeds mijne aandacht getrokken, dat hoewel de belangstelling van zeer velen sinds een geruim tijdperk op deze zaak is gevestigd, en in onderscheidene dagbladen daaromtrent dikwerf *voorslagen* van *gewijzigde tolheffing* zijn opgenomen, echter tot heden niemand bepaaldelijk zich ten doel schijnt gesteld te hebben, om de *grondslagen* uiteen te zetten, waarop in het algemeen en ook in dezen naar billijkheid

zoodanig tarief voor te betalen regten wegens verbeterd vaarwater zoude moeten worden ingerigt.

Blijkens eenige courant-berigten der laatste dagen schijnt dit toltarief wederom een punt van onderzoek uit te maken, en het is daarom, dat ik UEd. mijne algemeene beschouwingen over die zaak toezend, met verzoek daaraan eene plaats in UEds. blad te willen inruimen, wanneer zij geacht worden iets tot bevordering der zaak te kunnen bijdragen.

Mogt UEd. daartoe overgaan, dan verzoek ik beleefdelijk, zulks te doen met bijvoeging van dezen brief, daar ik, afkeerig van naamloos geschrijf, en zelf alleen naar waarheid zoekende, ook anderen in de gelegenheid wil stellen, om te beoordeelen, in hoever *mijne* beschouwingen *onbevooroordeeld* zijn in deze.

Ik heb de eer te zijn UEd. Dr.

KAMPEN, 10 April 1853. Mr. F. L. RAMBONNET Fz.

Over de grondslagen van een billijk Toltarief op het Zwolsche Diep.

De werken der *maatschappij ter verbetering van den handelsweg over het Zwolsche Diep, ook door middel van landaanwinning*, zijn, met betrekking tot het vaarwater, aangelegd met het kennelijk oogmerk, om dat vaarwater door verdieping en dien ten gevolge hoogeren waterstand bevaarbaar te maken ook voor schepen, die bij den vroegeren waterstand dat Diep in het geheel niet, of althans zelden konden bevaren.

Wanneer dat doel bereikt is geworden, kan men aan die maatschappij de aanspraak niet ontzeggen, om voor dusdanige aangebragte verbetering eene vergoeding te vragen, en indien niet de staat die vergoeding ten zijnen laste neemt, als zijnde die verbetering ten behoeve van het algemeen belang daargesteld, dan is het gereedste middel, om die vergoeding te vinden, eene tolheffing van hen, die het vaarwater bevaren.

Evenwel zoodanige tolheffing moet, om billijk en regtvaardig te zijn, hare grenzen hebben, zoowel met betrekking tot degenen, van wie, als met betrekking tot het bedrag, waarvoor zij gevraagd wordt.

Met betrekking tot de personen of schepen, van wie zij gevraagd wordt, mag die tolheffing zich niet verder uitstrekken, dan tot de schepen, die door den aanleg der werken inderdaad zijn gebaat; d. i. die schepen, welke thans dat Diep bevaren, en grooteren diepgang hebben, dan de waterstand op dat Diep vóór den aanleg der werken toeliet.

Maar nu rijst de vraag: welke is de diepgang, waarmede de schepen *in den regel* vóór den aanleg der werken, het Zwolsche Diep konden bevaren? En, om tot eene zoo naauwkeurig mogelijke beantwoording dezer vraag te komen, zoude ik, behoudens beter oordeel, de volgende punten in overweging geven.

Meermalen heb ik hooren beweren, dat er geene naauwkeurige en doorloopende opgaven van waterstanden op dit Diep aanwezig zouden zijn, die tot het tijdperk voor den aanleg der werken betrekking hebben. Ik kan niet beoordeelen, in hoever die opgaven bij de waterstaats-, rijks-, provinciale- of gemeente-archieven voorhanden zijn; mogten zij daar ontbreken, dan zoude hun gemis welligt kunnen worden aangevuld: 1°. door de peilingen ten behoeve der genoemde maatschappij voor den aanleg der werken verrigt tot vaststelling van het punt van dagelijksch water, en 2°. door de minstens dagelijksche waarnemingen, van rijkswege (indien ik mij niet bedrieg) voorgenomen, ten gevolge van de van regeringswege benoemde commissie tot opneming der werken.

Uit het eerste zoude men de hoogte van dagelijksch water vóór den aanleg der werken kunnen aannemen, en uit het tweede kunnen bepalen het punt van dagelijksch water na den aanleg der werken, zoo mede hoe veel de *werkelijke* waterstand daar beneden gedurende een te bepalen gedeelte van het jaar daalt. Het valt toch op te merken, dat het cijfer van dagelijksch water niet mag worden aangenomen, den *doorgaanden, steeds aanwezigen* waterstand aan te geven, en het tweede opgegevene hulpmiddel moet daarvoor tevens strekken, om tot de bepaling dier daling te geraken; waarbij echter behoort te worden opgemerkt: 1°. dat onder *geregeld* [illegible] *alle* dagen van het jaar, *geenen dag uitgezonderd*; zoowel de natuur van de scheepvaart in het algemeen, als die van dezelve op dezen stroom in het bijzonder, maakt dat men slechts een zeker gedeelte van het jaar bedoelt, b. v. 3/5/, 2/3, 3/4; 2°. dat zoodanige geregelde peilingen, als bij het tweede hulpmiddel worden ondersteld, in den regel op een of meerdere vaste tijdstippen van den dag plaats hebben, en dat men derhalve wel bedacht moet wezen op den invloed van het tij, ten gevolge waarvan den schippers, door eenige uren te wachten, eene hoogere waterstand te baat zoude komen.

Met gebruik van de genoemde hulpmiddelen, zoude men nu kunnen bepalen, welke de laagste waterstand op dat Diep, gedurende b. v. 2/3 of 3/4 van het jaar, vóór den aanleg der werken was en wanneer men van dien waterstand aftrekt zooveel als gerekend wordt meerder water voor een schip te zijn benoodigd, om vlot te varen, dan zoude men het overblijvende cijfer (naar aanleiding der boven gemaakte opmerkingen) kunnen en mogen aannemen als aan te geven den diepgang van schepen, die bij den aanleg der werken geen belang hebben en dus billijker wijze van tolheffing behooren te worden vrijgesteld. *(wordt vervolgd.)*

NAGEKOMENE BERIGTEN.

In plaats van den overleden Jhr. Mr. *H. L. Wichers* is tot lid van den Raad van State benoemd Mr. *E. J. H. Borret*, thans advocaat-generaal bij het Prov. Geregtshof in Limburg.

— De heer *de Jonge*, Archivarius des Rijks, is den 13 dezer te 's Hage overleden.

— Bij Kon. besluit van den 13 dezer is aan Mr. *E. J. A. Graaf van Bijlandt*, op zijn herhaald verzoek, eervol ontslag verleend als Commissaris des Konings in Zuid-Holland, en is in deszelfs plaats benoemd Mr. *J. A. Ridder van der Heim van Duivendijke.*

— De heer *Gasinjet*, te Assen woonachtig, heeft reeds voor tien dagen nieuwe aardappelen gegeten van aardappelen, die in April van dit jaar op den kouden grond gepoot zijn. Deze heer heeft alle jaren zeer vroeg aardappelen van den kouden grond, en wij achten het niet onbelangrijk, algemeen de wijze kenbaar te maken, welke deze heer, die veel liefhebberij en bekwaamheid in den tuinbouw heeft, naar aan ons welwillend gedane mededeeling, gewoon is te volgen. In het najaar laat hij den grond, waarop hij aardappelen wil verbouwen, vrij ruim bemesten en daarna behoorlijk omspitten; de grond blijft aldus tot in Maart liggen, en wordt alsdan, zoo de vorst het toelaat, driemalen, met tusschenruimte van eenigen tijd, tot op de mest omgewoeld, doch zoo dat de mest goed onder blijft. In het begin nu van April worden de aardappels dadelijk uit den kuil in den grond gebragt. Men begrijpt, dat men bij dit alles het weer in aanmerking moet nemen en geene aardappelen poten, wanneer het nog vriest. Dit jaar heeft de heer *Gasinjet* den 1 April aardappelen gepoot, die den 12 dier maand reeds opkwamen. Wanneer het 's nachts dreigt te vriezen, beveiligt hij zijne aardappelen, door er dennentakken tusschen te plaatsen; hij poot zijne aardappelen telkens twee voeten van elkander, houdt ze zorgvuldig schoon en aardt ze goed aan. Ten bewijze van het goede resultaat, dat door eene zorgvuldige en doelmatige behandeling verkregen wordt, deelen wij nog mede, dat de heer *Gastnjet* ten vorigen jare op $5\frac{1}{2}$ spint land het aanzienlijk getal van 30 mudden aardappelen verbouwd heeft.

Correspondentie.

Daar de berigtgever uit Ruinen zelf in dit nummer mededeelt, dat er eene misstelling heeft plaats gehad, aangaande het berigt nopens de ziekte onder de paarden aldaar, in het vorig nummer opgenomen, gelooven wij volgens de bedoeling van den heer *Hubenet* te Dwingelo te handelen, met zijne teregtwijzing van het laatstbedoeld berigt niet op te nemen.

ADVERTENTIEN.

BEKENDMAKING.

De Hooge Raad der Nederlanden, gehoord het requisitoir van den heer PROKUREUR GENERAAL, betrekkelijk het daarstellen en zitting houden der Kamer, voor welke de zaken gedurende de vakantie, van den 1 Julij tot den 31 Augustus dezes jaars 1853 zullen moeten worden gebragt;

Gelet op art. 17 en 18 der wet op de zamenstelling van de regterlijke magt en het beleid der Justitie, mitsgaders op art. 11 en volgende van het Koninklijk Besluit van den 14 September 1838 (Staatsblad no. 36);

Heeft (na voorgaande deliberatie) goedgevonden te bepalen, zooals bepaald wordt bij deze, dat de Kamer van vakantie in dit jaar beurtelings zal worden gepresideerd door de heeren Mrs. WILLEM BOUDEWIJN DONKER CURTIUS VAN TIENHOVEN en JOHANNES OP DEN HOOFF, President en Vice-President respectievelijk van den Hoogen Raad, en voorts bestaan uit de Heeren Mrs. Jonkheer BENEDICTUS VAN DEN VELDEN, CAMPEGIUS HERMANNUS GOCKINGA, PIETER ADRIAAN VAN STEENBERGEN, JACOBUS ARNOLDUS MUTSAERS, GILLES VAN IJSSELSTEIJN, JACOB CRANS en HENDRIK HERMAN GERADTS, Raden in den Hoogen Raad;

Dat deze Kamer hare teregtzittingen zal houden tweemaal per week, des voormiddags ten elf ure; en wel

op Vrijdag en Zaturdag, den 1 en 2 Julij,
op Maandag en Dingsdag, den 4 en 5 dito,
op Vrijdag en Zaturdag, den 15 en 16 dito,
op Maandag en Dingsdag, den 18 en 19 dito,
op Vrijdag en Zaturdag, den 29 en 30 dito,
op Maandag en Dingsdag, den 1 en 2 Augustus,
op Vrijdag en Zaturdag, den 12 en 13 dito,
op Maandag en Dingsdag, den 15 en 16 dito,
op Vrijdag en Zaturdag, den 26 en 27 dito, en
op Maandag en Dingsdag, den 29 en 30 dito.

Zullende de Kamer van [illegible] zaken na de vakantie hare zittingen weder beginnen op *Donderdag den eersten September*, en die in Strafzaken op *Maandag den vijfden* dier maand.

En zal een afschrift dezer aan den Heer PROKUREUR GENERAAL worden ter hand gesteld, ten einde hieraan de noodige publiciteit te geven.

Gedaan in eene algemeene vergadering van den Hoogen Raad den 3 Junij 1853.

W. B. DONKER CURTIUS VAN TIENHOVEN.

In kennisse van mij *Griffier:*
N. DE GIJSELAAR Ez., *Subst. Griffier.*

Gezien door mij Procureur Generaal
bij den Hoogen Raad:
VAN MAANEN.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESER EN WETHOUDERS der gemeente Assen doen te weten, dat **ZATURDAG den 18 JUNIJ eerstkomende,** des middegs te twaalf uur, in het *GEMEENTEHUIS*, bij *enkele inschrijving* op **verzegelde** en **gezegelde Billetten** zal worden

HERBESTEED:

Het VERGROOTEN der SCHOOL en ONDERWIJZERSWONING te Kloosterveen, in deze Gemeente.

De billetten zullen ter Secretarie moeten zijn ingekomen den vorigen dag, des avonds te acht ure.

Voor de gadingmakenden liggen de voorwaarden van aanbesteding ter Secretarie ter inzage gedurende de bureau-uren.

ASSEN den 13 Junij 1853.

De Burgemeester,
H. J. OOSTING.
De Secretaris,
KIJMMELL.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene moderne, uitmuntend geconserveerde **BAROUCHETTE**, zoo goed als nieuw, van de kleinste soort, voor zes personen, die van de bok en uit den wagen met één en tweespan kan worden gereden; Hollandsch spoor.

Adres bij den DRUKKER DEZES.

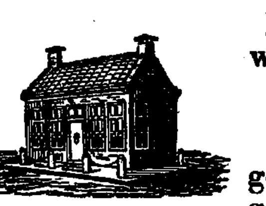

DOOR VERTREK, wordt van stonden aan **TE HUUR** gepresenteerd: Een **HUIS,** geschikt voor vele Affaires, met een **TUIN** daarachter, staande nabij de Veenhoop te Smilde. Informatien te bekomen, met franco brieven, bij C. GAASBEEK te Smilde.

LEES HIER!

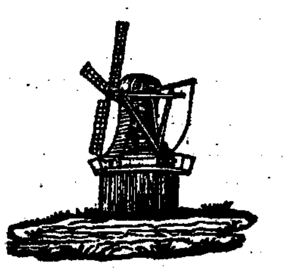

In de maand AUGUSTUS aanstaande, op dag en plaats nader bekend te maken, zullen de Erven KIJMMELL **PUBLIEK AAN DE KOOP BRENGEN:**

1°. De **KOORN-WINDMOLEN**, met bijbehoorend **HUIS** en **SCHUUR**, **HOF** en achtergelegen **KAMPEN**, staande en gelegen te *SMILDE*, bij [illegible]

2°. De **KOORN-WINDMOLEN**, met bijbehoorend **HUIS** en **HOF**, staande en gelegen te *SMILDE* bij den *WITTERWEG*;

beide om door den KOOPER te worden aanvaard op 1o NOVEMBER eerstkomende; kunnende de gemelde VOORWERPEN van nu af dagelijks door de GADINGMAKENDEN worden in oogenschouw genomen.

SMILDE den 8 Junij 1853.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 5—12 Junij. Geh. O. Welmers met E. Vowinkel. — Bev. J. Lip, geb. Kattouw, van z; L. Martinus, geb. Everts, van d; R. Steen, geb. Bisschop, van z. — Overl. Hendrik Huisjes, 3 w; Lefert Duinkerken, 16 m; Albert Kattouw, 4 j; Willem Slingenberg, 12 j; Klaas Roelofs Steenbergen, 69 j; Heiltje Seinen, 6 w; Arend Oelen, 7 m.

MEPPEL, 3—10 Junij. Ondertr. J. Doggen en G. Wildeboer; A. Feenstra en G. van Essen. — Geh. L. Bos met J. Pleket; J. E. Jonkman met A. Kok. — Bev. J. Konstapel, geb. Smit, van d; B. Emmerik, geb. Logchies, van d; S. C. van Rijn, geb. Swart, van z; G. J. Seinen, geb. Bijleveld, van d. — Overl. H. Huntelerslag, 6 m. mannl.; E. H. Kolk, echtgenoot van J. Otter, 44 j. 10 m.; J. van Rijnbach, 3 m.

COEVORDEN, 5—12 Junij. Ondertr. H. M. Cohen en R. Goldschmidt. — Bev. F. Groenewond, geb. Tewis.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 3 Junij.

Tarwe, Jarige	70	N.pd. f	8.25	Boekweit, zand	62	N.pd. f	0.00
„ N. Oml.	68	„ „	7.40	„ „	67	„ „	6.80
dito.	70	„ „	7.90	„ veen	64	„ „	[illegible]
„ „ Old.	68	„ „	7.25	„ „	66	„ „	[illegible]
[illegible]	70	„ „	7.75	Paardeboonen . . f		[illegible] à	6.70
„ O. „	68	„ „	[illegible]	[illegible]		0.00 à	0.00
„ „ „	70	„ „	7.25	Graauwe „		„ 10.00 à	00.„
Haver, N. dikke	40	„ „	3.15	Koolzaad . . f		0.00 à	00.00
„ „	50	„ „	3.70	Gort, grove „		8.25 à	8.75
„ Voer	35	„ „	2.80	Gort, parel „		12.00 à	13.50
„ „	40	„ „	3.10	Olie, raap per vat		36.00 à	00.00
„ Zwarte	35	„ „	2.75	Raapkoeken . . .		à	00.00
„ „	40	„ „	3.00	Lijnkoeken . . .		00.00 à	00.00
Garst, N. wint.	52	„ „	4.50	Boter ¼ ton. .		00.00 à	00.00
„ „ „	54	„ „	4.90	Boter ⅛ „		à	00.00
„ „ zomer	57	„ „	5.15				
„ „ knob.	60	„ „	5.20				

Tarwe hooger gehouden, bij het afgaan der Beurs echter als genoteerd niet gemakkelijk te verkoopen. Rogge en Boekweit als voren. Garst ging goed aan [illegible] van de hand. Haver wederom 5 à 10 ct. hooger. Boonen prijshoudend. Gort als voren. Zaden stil.

ZWOLLE, 10 Junij. Tarwe f 8,00 a f 9.87. — Rogge f 7.00 à 8.40. — Garst f 0,00 a f 0,00. — Boekweit f 6.25 à f 8,30. — Boonen f 0,00 a 0,00. — Aardappelen f 2,30 à 3.40. — Boter per ⅛ ton f 15.50 à 16,00; per ℔ f 70 a 80 cents.

STEENWIJK, 13 Junij. Rogge f 6.85 à 7.20. Boekweit 00 — a 0 — Boter per ⅛ ton 17,00.

OLDEMARKT, 11 Junij. Boter ⅛ vat f 16,00 f à 16,50.

AMSTERDAM, 13 Junij. TARWE stil; alleen [illegible] bij gerijf: 126 ℔ nieuwe Groninger f 260; 134 ℔ Odessa Kubanka f 275. — ROGGE met weinig handel aan cons. [illegible] veranderd; 122 ℔ Pruissische f 210, 211, 212; 119 ℔ Donau f 200; [illegible] — GARST en HAVER zonder [illegible] — BOEKWEIT prijshoudend; 118, 119, 121 ℔ Holsteinsche f 223, 226, 232; 120 ℔ Amersfoortsche f 234. — KOOLZAAD prijshoudend; op 9 v. Olie in Sept. £ 62; Oct. en Nov. £ 62,50; April £ 63,50. LIJNZAAD traag; 108, 109 ℔ Petersb. f 280. — RAAPOLIE stil en onveranderd; op 6/w. f 35,75; Vl. f 34,75; 1o Sept. f $35\frac{1}{8}$; Oct. f 35,25, ⅜; Nov. $35\frac{5}{8}$; Dec. f $35\frac{7}{8}$; Mei f $36\frac{3}{8}$. — LIJNOLIE in een doen; op 6w f 31; Vlieg. f 30, Sept. Oct. en Nov. f $30\frac{3}{8}$. — HENNEPOLIE op 6w. f 37,75; Vlieg. f 36,75. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 68 à 72. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 10 à 12.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN

AMSTERDAM, 13 Junij 1853.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	63$\frac{3}{16}$
„ „	3	„	75⅞
„ „	4	„	94$\frac{9}{16}$
Amort. Synd.	3½	„	94
Handelm.	4½	„	
O. I. Leening	4	„	94¼
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	108⅜
Dito 1828/29	5	„	107¾
Cert. 1831/33	5	„	97½
Dito 1840	4	„	92¾
Dito Stieglitz	4	„	91¼
Ins. in Assign.	6	„	
Cert. van dito	6	„	74½

			GEBLEVEN.
Polen. Oblig.	4	pct.	[illegible]
Spanje. Oblig.	1	„	[illegible]
Obligatien	3	„	[illegible]
Binnenl.	3	„	[illegible]
Amortisable			
Bewijz. Coup.			[illegible]
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	[illegible]
„ „	4	„	[illegible]
„ Metal.	5	„	[illegible]
„ „ N.	5	„	[illegible]
„ „	2½	„	[illegible]
Belgie, Cert.	2½	„	[illegible]
Rothschild	2½	„	[illegible]
Portug., Lond.	5	„	[illegible]
„	4		[illegible]
Amerika Bank-Act.			[illegible]

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ
van M. T. Sz. GRATAMA, te [illegible]

BUITENGEWONE PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

WOENSDAG 15 JUNIJ 1853.

's Gravenhage, den 14 Junij.

Op heden is de zitting der Staten-Generaal door den Koning met de volgende rede geopend:

Mijne Heeren!

Ik ben levendig getroffen geworden, toen onlangs duizenden Mijner beminde onderdanen, geschokt in hun nationaal gevoel, en verontrust over hunne teederste belangen, zich tot Mij wendden, en van Mij voorziening tegen het voorwerp hunner bekommering verlangden.

Doordrongen van Mijne verpligting om aller belangen en regten te beschermen, heb Ik gemeend Mij niet te moeten vereenigen met den raad, welke Mij door de Raadslieden der Kroon werd gegeven. Ik begreep, dat het opvolgen daarvan de hoog gestegene bekommering niet opheffen, de onmiskenbare spanning der gemoederen niet bedaren kon.

Op het alstoen geopenbaard verlangen der Ministers, heb ik aan sommigen hunner ontslag verleend, en hen vervangen door mannen, die Mijn vertrouwen bezitten.

Ik heb Mij verpligt geacht, in verband daarmede, een deel der Vertegenwoordiging te ontbinden, en de Kiezers in de gelegenheid te stellen, om te doen blijken van hunne waardering der omstandigheden.

Thans zie Ik Mij met genoegen op nieuw omringd door de beide Kamers der Staten-Generaal, en het is mij eene behoefte geweest, Mijne Heeren! in persoon Uwe vergadering te openen.

Het verheugt Mij dit te kunnen doen onder verblijdende uitzigten. Gewenschte goede verstandhouding naar buiten; toenemende ontwikkeling en welvaart naar binnen; deze zijn de gelukkige voorteekenen, waaronder de Wetgevende Magt hare werkzaamheden mag hervatten.

Het bezwaar intusschen, waarop ik bij den aanhef het oog had, is, tot Mijn leedwezen, nog niet uit den weg geruimd.

Ik heb getracht hierin te voorzien, zoo wel door ophelderingen uit te lokken dáár, van waar de wonde, onwillekeurig, gelijk Ik veronderstel, was toegebragt, als door maatregelen te beramen, in eigen boezem te nemen.

De overtuiging heeft zich bij de Regering gevestigd, dat aan vele moeijelijkheden alleen door eene wet is te gemoet te komen.

Het Zesde Hoofdstuk der Grondwet verzekert regten aan de Kerkgenootschappen; maar het legt ook aan de Regering pligten op, bij welker volbrenging het gezag der wet niet kan worden gemist.

Het is mijn oogmerk hiertoe Uwe medewerking in te roepen.

Ik zal dit met meer vertrouwen doen, naar mate Ik verzekerd ben, dat de geest van gematigdheid en bedaard onderzoek, aan onzen landaard zoo zeer eigen, bij Uwe overwegingen zal voorzitten, en dat het Uwe ernstige zucht zal zijn, gelijk het de Mijne is, het beginsel van Godsdienstige verdraagzaamheid, op onzen bodem sinds lang inheemsch, met kracht te handhaven, en alles te vermijden, wat verdeeldheid en scheuring tusschen de zonen van hetzelfde Vaderland zou kunnen doen ontstaan.

Op die wijze zal het mogelijk zijn een' toestand te doen geboren worden, waarin door den Staat aan alle Kerkgenootschappen eene gelijke bescherming kan worden verleend, en waarin zij, in gemeenschappelijke onderwerping aan dezelfde billijke en onpartijdige wet, waarborgen vinden voor hunne onderlinge vrijheid en zelfstandigheid.

Het is overigens Mijn voornemen in deze zitting alleen die ontwerpen van wet aan Uwe beraadslaging aan te bieden, welke onderwerpen betreffen, die eene spoedige voorziening eischen.

Ik verklaar alsnu deze Vergadering geopend, en Ik besluite met den wensch, dat de wijsheid, die van boven is, ook ons moge opwekken en besturen, opdat onze pogingen ten nutte van het dierbaar Vaderland zich kenmerken door orde, vredelievendheid en regt.

Ter Provinciale Drentsche en Asser Courantdrukkerij van M. T. Sz. GRATAMA, te Assen.